

2011 yılında, Asghar Farhadi'nin *Bir Ayrılık* filmi Oscar'ı kazandığında dünya sinema çevreleri, ödülün politik bir jest mi yoksa sanatsal bir başarı mı olduğunu tartışırken biz başka bir sorunun peşine düşmüştük. Tüm bu tartışmaların ötesinde, merak ettiğimiz şey, biz Türkiye olarak Oscar'a aday adayı bile olamazken İran nasıl defalarca aday olup üzerine bir de Oscar alabilmişti? Bu ödülün mutlaka bir karşılığı olmalıydı. Ve bizi uzun bir yolculuğa çıkartan asıl soru kafamızda belirmişti? Acaba bu filmin kendine özgü tarafı neydi? Taklit miydi, yoksa otantik kendiliğini yansıtmayı başarabilmiş miydi?

Bazen bir ülkenin hikâyesini anlamak için tarih kitaplarını karıştırmak yetmez; sokaklarını, insanlarını ve onların anlatılarını okumak gerekir. İran sineması da bize tam olarak böyle bir okuma imkânı sunuyordu. Sinema tarihi, siyasi tarih ve toplumsal dönüşümler iç içe geçerken, bu kitap boyunca anlatıyı ve sinemanın anlatı içindeki yerini, şiir ve edebiyat bilgimizi de arkamıza alarak anlamaya çalıştık. Sinemanın topluma bir ayna tuttuğunu, ama bazen o aynanın üzerindeki çatlakların çok daha fazlasını anlattığını da fark ettik.

Böylece, İran sinemasının anlatı dünyasına adım attık. Önce anlatının ne olduğunu, hangi evrelerden geçerek bugüne ulaştığını araştırdık. Ardından İran sinemasını tarihsel bağlamıyla ele alarak filmlerin sadece birer sanat eseri olmadığını, aynı zamanda bir kültürün hafızasını taşıdığını gördük. Ve nihayet *Bir Ayrılık* filminin derinliklerine inerek, İran sinemasının kendine has anlatı özelliklerini ortaya çıkarmaya çalıştık: Gerçekçilikle örülmüş alegoriler, sıradan hayatları kadraja taşıyan hikâyeler, zamanın akışında kaybolan ama hep olması gereken yerde duran karakterler...

Bu kitap, yalnızca bir sinema anlatısı değil; aynı zamanda bir coğrafyanın, bir kültürün ve anlatmanın türlü hallerinin izini sürme çabasıdır. Eğer sinemanın yalnızca bir hikâye anlatma sanatı değil, aynı zamanda bir hakikati görme biçimi olduğuna inanıyorsanız, şimdi perdeyi aralayalım.

ISBN 978-625-7087-62-9

www.demavend.com.tr

PERDEYE YANSIYAN HİKÂYELEER: İRAN SİNEMASINDA ANLATI

PERDEYE YANSIYAN HİKÂYELEER: İRAN SİNEMASINDA ANLATI

SALİHA EVLİYAOĞLU

